

МОН УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
(УНУС)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова приймальної комісії УНУС
Олена НЕПОЧАТЕНКО
«23» *квітня* 2024 р.

ПРОГРАМА

**фахового іспиту для здобуття ступеня магістра на основі НРК6, НРК7
(у тому числі іноземних громадян та осіб без громадянства) зі спеціальності
205 Лісове господарство
освітньо-професійної програми Лісове господарство**

Голова фахової атестаційної комісії

Світлана АДАМЕНКО

(підпис)

Укладачі: к. б. н., доцент Світлана АДАМЕНКО; к. с.-г. н., доцент Олександр БАЮРА; к. с.-г. доцент Ірина ІВАЩЕНКО; к. с.-г. н., доцент Галина ІЩУК (гарант освітньої програми).

Схвалено науково-методичною комісією факультету лісового і садово-паркового господарства (протокол № 4 від 16 квітня 2024 р.).

Схвалено вченою радою факультету лісового і садово-паркового господарства (протокол № 7 від 19 квітня 2024 р.).

ВСТУП

Програма вступного фахового іспиту передбачає перевірку здатності до опанування навчальної програми освітнього ступеня магістра за спеціальністю 205 Лісове господарство освітньо-професійної програми Лісове господарство на основі здобутих раніше компетентностей.

Програма містить змістові розділи дисциплін «Лісові культури», «Лісові розсадники», «Лісівництво», «Лісознавство», «Лісова селекція», «Дендрологія».

Фаховий іспит має за мету перевірку рівня фахової підготовки абітурієнта і оцінювання готовності вступника до опанування освітньо-професійної програми другого (магістерського) рівня вищої освіти з галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство.

Обов'язковим є дотримання вступниками засад академічної доброчесності.

ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТУ ПРОГРАМИ, ДИСЦИПЛІНИ, ЇХ ТЕМИ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВЕ ВИПРОБУВАННЯ

1. ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ

1. Лісові культури, як спеціальна дисципліна лісокультурної галузі.
2. Насінневий фонд України і районування заготівель насіння.
3. Плодоношення і насінненошення у лісових деревних рослин та способи його обліку.
4. Заготівля і переробка лісонасіннєвої сировини.
5. Паспортизація та перевірка посівних якостей лісового насіння.
6. Зберігання та транспортування лісового насіння.
7. Підготовка лісового насіння до висіву.
8. Способи відновлення лісу та вимоги господарства до штучних насаджень.
9. Лісові культури. Категорії лісокультурних площ.
10. Система і способи закладання лісових культур, підбір порід, схем змішування та розміщення садивних місць.
11. Технологія створення лісових культур.
12. Культури головних лісоутворювальних порід, культури сосни звичайної та сосни кримської.
13. Культури ялини європейської та модрини європейської.
14. Лісокультури дуба звичайного і бука лісового.
15. Особливості створення лісових культур екзотів.
16. Лісові культури декоративних, їстівних і технічно цінних деревних рослин.
17. Особливості створення лісових культур у зелених зонах міст і на малоцінних землях.
18. Охорона та захист лісокультурних об'єктів. Безпека праці лісокультурного виробництва.

2. ЛІСОВІ РОЗСАДНИКИ

1. Призначення та організаційно-господарське упорядкування лісових розсадників.

2. Сівозміни в постійних лісових розсадниках.
3. Обробіток ґрунту в розсадниках.
4. Застосування добрив в лісових розсадниках.
5. Вирощування сіянців.
6. Особливості вирощування сіянців основних деревних порід.
7. Способи вегетативного розмноження деревних і чагарникових порід у відкритому і закритому ґрунті.
8. Виробництво садивного матеріалу вегетативного походження.
9. Вирощування саджанців (великомірного садивного матеріалу).
10. Вирощування садивного матеріалу в закритому ґрунті та із закритою кореневою системою.
11. Інвентаризація, викопування і зберігання садивного матеріалу.

3. ЛІСІВНИЦТВО

1. Завдання лісівництва та основні принципи його організації.
2. Сучасна класифікація способів рубок лісу.
3. Способи головних рубок.
4. Сучасні технології рубок головного користування та їх лісівницька оцінка.
5. Очистка місць рубок.
6. Види рубок догляду за лісом.
7. Організаційно-технічні показники рубок догляду.
8. Рубки догляду в деревостанах різного складу.
9. Санітарні рубки.
10. Лісовідновні, реконструктивні, ландшафтні та рубки переформування.
11. Вибіркова система господарювання.
12. Продуктивність лісу, її види та суть.
13. Шляхи підвищення деревної продуктивності лісів.

4. ЛІСОЗНАВСТВО

1. Предмет та основні поняття дисципліни.
2. Морфологія лісу.
3. Біотичні фактори життя лісу. Ліс і фауна.
4. Екологічні фактори в житті лісу.
5. Ліс і клімат.
6. Ліс і світло.
7. Ліс і тепло.
8. Ліс і атмосфера.
9. Ліс і волога.
10. Вплив ґрунту на ліс.
11. Відношення деревних порід до ґрунту та потреба деревних порід в поживних речовинах.
12. Природне поновлення лісу.
13. Формування лісу. Взаємодія деревних порід.
14. Динаміка лісу.
15. Вчення про типи лісу.
16. Екологічна типологія лісу.
17. Лісова типологія в зарубіжних країнах. Значення лісової типології для лісгосподарського виробництва і наукових досліджень.

5. ЛІСОВА СЕЛЕКЦІЯ

1. Лісова селекція як наука, її розвиток, методи та завдання.
2. Способи розмноження деревних рослин.
3. Особливості біології цвітіння та плодоношення у лісових деревних порід.
4. Добір як метод лісової селекції.
5. Гібридизація як метод селекції.
6. Системи і типи схрещувань та їх генетичний наслідок.
7. Поліплоїдія як метод селекції.
8. Мутагенез в селекції дерев лісових порід.
9. Сорти лісових деревних рослин.
10. Селекційні методи в лісовому насінництві.

6. ДЕНДРОЛОГІЯ

1. Життєві форми деревних рослин та їх особливості онтогенезу.
2. Основи вивчення про вид і його ареал. Внутрішньовидова мінливість та її форми.
3. Декоративні якості деревних рослин.
4. Морфологія органів деревних рослин.
5. Природна дендрофлора України.
6. Основи екології деревних рослин.
7. Основи фенології деревних рослин.
8. Основи вивчення про рослинний покрив. Основні систематичні одиниці.
9. Дендрологічна характеристика основних представників класу Хвойні.
10. Дендрологічна характеристика основних представників видів родин Кипарисові та Тисові.
11. Дендрологічна характеристика основних представників видів родин Магнолієві, Лимонникові, Лаврові, Хвилівникові, Жовтецеві, Барбарисові, Піонові, Платанові, Самшитові, Букові.
12. Дендрологічна характеристика основних представників видів родин Березові, Горіхові, В'язові, Шовковицеві, Актинідієві, Тамариксові, Вербові та Липові.
13. Дендрологічна характеристика основних представників видів родин Агрисові, Розові та Бобові.
14. Дендрологічна характеристика основних представників видів родин Клокичкові, Кленові, Гірकोкаштанові, Маслинкові, Гортензієві, Деренові, Виноградові, Сумахові, Жимолостеві, Калинові, Бузинові та Маслинкові.

ПРИКЛАД ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

В яких лісових порід генеративний цикл складає три роки:

- а) Дуб звичайний, липа дрібнолиста
- б) Сосна звичайна, дуб червоний
- в) Ялиця біла, ялина європейська
- г) Ясен звичайний, горіх грецький.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ВСТУПНИКІВ

Загальна кількість тестових завдань становить 300, з яких вступнику за допомогою інформаційної системи дистанційної освіти Moodle задається 50. Кожне завдання містить чотири варіанти відповідей, серед яких лише одна правильна. Оцінювання відповідей здійснюється алгоритмом програми Moodle згідно структури оцінки. Результати фахового іспиту оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів. В конкурсі беруть участь вступники, які за результатами фахового іспиту отримали 100 і більше балів.

Для проведення фахового іспиту норма часу встановлюється не більше однієї астрономічної години. Особи, які набрали менше, ніж 100 балів позбавляються права участі в конкурсі.

СТРУКТУРА ОЦІНКИ

Кількість вірних відповідей з 50 питань	Оцінка за шкалою 100–200 балів	Кількість вірних відповідей з 50 питань	Оцінка за шкалою 100–200 балів
1	102	26	152
2	104	27	154
3	106	28	156
4	108	29	158
5	110	30	160
6	112	31	162
7	114	32	164
8	116	33	166
9	118	34	168
10	120	35	170
11	122	36	172
12	124	37	174
13	126	38	176
14	128	39	178
15	130	40	180
16	132	41	182
17	134	42	184
18	136	43	186
19	138	44	188
20	140	45	190
21	142	46	192
22	144	47	194
23	146	48	196
24	148	49	198
25	150	50	200

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Баранецький Г. Г., Гречаник Р. М. Лісова генетика. Львів: ТзОВ «Фірма «Камула», 2005. 360 с
2. Білоус В.І. Лісова селекція. Умань, 2003. 532 с.
3. Гордієнко М.І., Гузь М.М., Дебринюк Ю.М., Маурер В.М. Лісові культури: підруч. Львів: Камула, 2005. 608 с.
4. Гордієнко М.І., Корецький Г.С., Маурер В.М. Лісові культури : підруч. Київ: Сільгоспосвіта, 1995. 328 с.
5. Гордієнко М.І., Фесюк А.В., Маурер В.М., Гордієнко Н.М. Лісові культури: підруч. Київ: "Віпол", 1995. 306 с.
6. Дебринюк Ю.М., Калінін М.І., Гузь М.М., Шаблій І.В. Лісове насінництво Львів : Світ, 1998. 434 с.
7. Дебринюк Ю.М., М'якуш І.І. Лісові культури рівнинної частини західного регіону України. Львів: Світ, 1993. 296 с.
8. ДСТУ 2980-95. Лісові культури. Терміни та визначення. Київ: Держстандарт України, 1995. 64 с.
9. Заячук В.Я. Дендрологія : підруч. Львів : Априорі, 2008. 656 с.
10. Калініченко О.А. Декоративна дендрологія: навч. пос. Київ: Вища шк., 2003. 199 с.
11. Кальний П.Г. Основи агротехніки в деревних розсадниках. Київ: Наук. думка, 1964. 187 с.
12. Каплуновський П.С., Фегер Ю.І. Лісовий розсадник. Ужгород: Карпати, 1987. 102 с.
13. Зима І.М., Малюгін Т.Т. Механізація лісогосподарських робіт: підруч. 4-е вид. К.: «Інкос», 2006. 488 с.
14. Інструкція з проектування, технічного приймання, обліку та оцінки якості лісокультурних об'єктів. Наказ Міністерства лісового господарства України від 08.07.97 №62.
15. Маурер В.М. Декоративне розсадництво: навч. посібн. Вінниця: Нова Книга, 2007. 264 с.
16. Маурер В.М., Гордієнко М.І., Бровко Ф.М., Озадовський В.В. Лісовий розсадник: Методичні поради для студентів з курсового проектування. Київ, 2003. 60 с.
17. Маурер В.М., Гордієнко М.І., Бровко Ф.М. Лісовий розсадник. Методичні поради К.: НАУ, 2003. 40 с.
18. Маурер В.М., Кайдик О.Ю. Відтворення лісів в Україні у контексті сталого розвитку.
19. Маурер В.М. Парадигма вдосконалення відтворення лісів в Україні. URL: <http://book.net>
20. Опалко А. І., Заплічко Ф. О. Селекція плодкових і овочевих культур: підручник. Київ: Вища школа, 2000. 438 с.
21. Опалко А. І., Опалко О. А. Селекція плодкових і овочевих культур. Ч. 1. Загальні основи селекції городніх рослин : навчальний посібник. Умань: НДП «Софіївка» НАНУ, 2012. 338 с.

22. Осмола М.Х. Лісові культури. Лісові розсадники: Навч. посібник. Київ: ІСДО, 1995. 92 с.
23. Павленко Ф.А. Лісовий розсадник . Київ: Урожай. 1973. 74 с.
24. Перспективи підвищення продуктивності лісів України методами лісової селекції та лісового насінництва. URL: <http://naukam.triada.in.ua>
25. Правила відтворення лісів / Постанова Кабінету Міністрів України від 1.03.2007 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua>
26. Свириденко В.Є., Киричок Л.С., Бабіч О.Г. Практикум з лісівництва : навчальний посібник. Київ: Арістей, 2006. 416 с.
27. Свириденко В.Є., Киричок Л.С., Бабіч О.Г. Лісівництво. Київ: Арістей, 2005. 544 с.
28. Свириденко В.Є., Киричок Л.С., Бабіч О.Г. Лісівництво. Київ: Арістей, 2008. 544 с.
29. Свириденко В.Є., Швиденко А.Й. Лісівництво. Київ: Сільгоспосвіта, 1995. 364 с.
30. Сучасна лісова селекція в Україні. URL: <http://lisvisnyk.com.ua>
31. Термена Б.К. Лісознавство з основами лісівництва : навчальний посібник Чернівці, 2005. 160 с.
32. Яцик Р. М., Гайда Ю. І., Случик В. М. Основи генетики й селекції лісових рослин. Тернопіль: Підручники і посібники, 2012. 288 с.